

Ліцей N2 Горностаївської селищної ради
Академічна доброчесність | Додаток до Положення про академічну доброчесність
ПАМ'ЯТКА УЧАСНИКА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
Академічна доброчесність: що це, хто що зобов'язаний і що буде за порушення

Академічна доброчесність — це сукупність цінностей, принципів і визначених законом правил, якими мають керуватися всі учасники освітнього процесу.

Цінності: чесність, довіра, повага, справедливість, відповідальність, стійкість, рішучість.

Нормативна основа: Закон України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX; статті 42, 43 Закону України «Про повну загальну середню освіту»; Положення про академічну доброчесність закладу освіти.

Заклад освіти зобов'язаний:

- ✓ Проводити навчання з академічної доброчесності для всіх учасників освітнього процесу.
- ✓ Ознайомлювати учасників із принципами, правилами і процедурами академічної доброчесності.
- ✓ Вживати заходів для недопущення надмірного навчального навантаження учнів.
- ✓ Обов'язково фіксувати повідомлення про порушення та реагувати на них у встановлені строки.
- ✓ Оприлюднювати Положення про академічну доброчесність на вебсайті закладу.

Педагогічні працівники зобов'язані:

- ✓ Ставитися з повагою до здобувачів освіти та інших учасників освітнього процесу.
- ✓ Ґрунтувати власну діяльність на надійних і достовірних даних.
- ✓ Чітко окреслювати очікувані результати навчання та мати прозору систему оцінювання на основі оприлюднених критеріїв.
- ✓ Добросовісно оцінювати навчальні роботи здобувачів освіти.
- ✓ Власним прикладом сприяти формуванню академічної доброчесності.
- ✓ Вчасно, неупереджено і невибірково реагувати на будь-які прояви порушень.

Здобувачі освіти зобов'язані:

- ✓ Виконувати кожне навчальне завдання самостійно, якщо інше не передбачено умовами.
- ✓ При використанні у власній роботі матеріалів інших авторів — обов'язково зазначати посилання на джерело та автора.
- ✓ У разі використання штучного інтелекту — повідомляти про це та зазначати, що саме згенеровано ШІ.
- ✓ Власний попередній твір включати до нової роботи лише з дозволу педагога.
- ✓ Не вдаватися до тиску чи неправомірного впливу на учасників освітнього процесу.
- ✓ Не виконувати чужих навчальних завдань і не передавати свої роботи іншим.

Батьки (особи, що замінюють батьків) зобов'язані:

- ✓ Формувати у дітей усвідомлення необхідності дотримання цінностей і принципів академічної доброчесності.
- ✓ Заохочувати та стимулювати дітей до дотримання академічної доброчесності.
- ✓ Сприяти дотриманню дітьми академічної доброчесності — зокрема, не виконувати навчальні завдання замість дитини.

Що вважається порушенням академічної доброчесності (ст. 18 Закону № 4742-IX):

Вид порушення	Що це означає на практиці
Академічний плагіат	Видаєш чужу роботу за свою або копіюєш без посилань на джерело й автора.
Несамостійне виконання завдання (списування)	Списуєш на контрольній, використовуєш шпаргалки або здаєш роботу, виконану іншою особою.
Недозволена допомога	Даєш списати, підказуєш або виконуєш завдання замість іншого.
Недоброчесне використання ШІ	Здаєш текст або роботу, згенеровану штучним інтелектом (ChatGPT тощо), як власну — без зазначення цього факту та без дозволу вчителя.
Фабрикація	Вигадуєш дані, результати дослідів або джерела, яких не існує.
Фальсифікація	Змінюєш або підробляєш дані, результати чи оцінки.
Схиляння до порушення	Тиснеш, вмовляєш або примушуєш іншого порушити доброчесність (наприклад, виконати роботу за тебе).
Відчуження авторства	Передаєш власний твір іншій особі для оприлюднення під її іменем (ст. 23 Закону № 4742-IX).
Приписування авторства	Твій твір виходить зі зазначенням особи, яка у його створенні не брала участі (ст.25 Закону № 4742-IX).
Самоплагіат	Видаєш власні раніше опубліковані наукові результати за нові без зазначення джерела (ст. 26 Закону № 4742-IX). <i>Повторне використання власної шкільної роботи без дозволу вчителя — це окреме порушення (несамостійне виконання завдання), а не самоплагіат.</i>
Недоброчесне оцінювання	Педагог свідомо виставляє упереджені, дискримінаційні або необ'єктивні оцінки (ст. 30 Закону № 4742-IX). Кожен має право на доброчесне оцінювання (ст. 9 ч. 1 Закону № 4742-IX).
Академічний саботаж	Навмисне перешкоджаєш академічній діяльності: псуєш роботи інших, заважаєш проведенню занять чи оцінювання (ст.33 Закону № 4742-IX).
Інституційне порушення	Заклад освіти бездіє щодо розбудови системи доброчесності або ігнорує повідомлення про порушення (ст.36 Закону № 4742-IX).

Повний перелік усіх 13 видів порушень — у статті 18 Закону № 4742-IX та в Положенні про академічну доброчесність закладу освіти.

Що буде за порушення:

Здобувачі освіти. До 14 років — застосовуються лише виховні заходи. З 14 років — можлива академічна відповідальність (ст. 21 Закону № 4742-IX).

Несамостійно виконане завдання вважається невиконаним і не оцінюється.

Виховні заходи: тематичне заняття з академічної доброчесності; усне попередження; письмове попередження; повторне виконання завдання.

Академічна відповідальність (з 14 років): повторне проходження оцінювання. За систематичних порушень Комісія посилює захід реагування (наприклад, від усного до письмового попередження в межах виховних заходів).

Педагогічні працівники: відсторонення від проведення процедур та заходів забезпечення якості освіти, вступних іспитів, олімпіад, турнірів, конкурсів та інших заходів змагального характеру; недопущення строком від одного до трьох років до позачергової атестації, що має на меті підвищення кваліфікаційної категорії або присвоєння педагогічного звання; позбавлення будь-яких видів заохочень (заохочувальних виплат, нагород тощо) протягом одного року; догана; звільнення у випадках, передбачених пунктом 7 частини першої статті 41 КЗпП (ст.43 ч.4 ЗУ «Про ПЗСО»; ст.22 ч.2 Закону № 4742-IX).

Порядок: повідомлення → розгляд уповноваженою особою або Комісією з питань академічної доброчесності (до 10 робочих днів; загалом до 6 місяців) → рішення → право на оскарження протягом 10 робочих днів. Щодо учнів 14–18 років розгляд проводиться із запрошенням батьків, якщо учень не заперечує.

Пам'ятай: академічна доброчесність — це не обмеження, а захист твоїх прав і репутації.

Посилання на закон: Закон України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX. Повний текст Положення — на вебсайті закладу та на інформаційному стенді.

☐ Як повідомити про порушення: напишіть заяву із зазначенням фактичних даних та подайте директору закладу освіти (особисто або електронною поштою). Директор зобов'язаний передати її до уповноваженого органу (особи) протягом трьох робочих днів. Повідомлення розглядається, якщо містить конкретні факти, які можна перевірити. Ваші права як заявника захищені статтею 37 Закону № 4742-IX.

Директор закладу освіти: Андрій БСЛІКОВ

Документ розміщено на вебсайті закладу освіти у розділі «ВСЗЯО».